

השבוע קרה הכל: כדורגל.

בורסה. חשדות שחיתות

וגם פרשה ביטחון

על פי האגדה, מתעניין הישראלי המצוי רק בשני דברים: כדורגל ובורסה. השבוע הזה סיפק התפתחויות דרמטיות בשני הנושאים האלה.

המדינה כולה גזרה על עצמה מעין עוצר כדי לעקוב אחרי המישיח הבינלאומי בין ישראל וקולומביה.

בחורשים האחרונים הצטלבו הדרכים של ישראל וקולומביה יותר מפעם אחת. גילוי פעילותם של שכירי-חרב ישראליים בארץ הדרום-אמריקאית, מוקד-הקוקאין הבינלאומי, קירב אותה לתודעת הישראלי השבוע, כמשך שתיים, היו ישראלים רבים בליכס שם. הם עלו כל עוד שרר התיקו על המיגרש, נעצבו מעט כאשר ירדה התוצאה ל-0:1. אולם הם התנחמו בכך שהתוצאה תתקן כאשר יכר או השחקנים השחומים משם לרמת-גן.

בבורסה היתה מפולת. מקורה רחוק מיישר אל. בוול-סטריט צנחו המדדים בעיקבות פר-שה פניס-אמריקאית, שלא נגעה לישראל כלל. אך על פי האמירה האומרת שהעולם מצטנן כאשר ארצות-הברית מתעטשת, גררה המפולת שם מפולת כאן.

בעוד שהכדורגל והבורסה התחרו זה בזה על מקום-הכבוד בראש העמוד הראשון של העיתונים, באה פרשה ישראלית עסיסית ורתבעה גם היא מקום-כבוד בעיתונים. היו בה

"אתה יכול לזוז מילימטר?"

כל התבלינים המגרים את התיאבון של הקורא המודרני: שחיתות, זונות, כסף, כוכבי-טלוויזיה ואנשי-ציבור (ראה עמודים 117).

וכאילו לא די בכל אלה, באה פרשה ביטחון.

החשבון הכפול של רבין

● **תנאי מס' 2:** על רבין להיות בטוח, ברמה גבוהה של סבירות, שמיפלגת העבודה, בראשותו, תצליח להביס את הליכוד בקלפי.

זהו תנאי קשה שבעתים. למרות הפופולריות של רבין, הוא יסחוב על גבו מיפלגה בעלת דימוי ציבורי גרוע ומפ-סידי, מול הליכוד הנמצא בתהליך עלייה, ושלא יתן לרבין, במהלך מערכת-הבחירות, את החסינות מהתקפות פרועות, שממנה הוא די נהנה כיום.

לכן רבין נזהר. נזהר מאוד. לא די בכך שיאמין שהוא יכול לנצח את פרס בתוך מיפלגתו. לא די בכך שיאמין שמיפלגת-העבודה, בראשותו, עשויה לזכות בניצחון אלק-טורלי על הליכוד. עליו להעריך שהוא יכול לעשות את שניהם גם יחד. שכן אחרת, עלול רבין לפרק את שותפותו - המוצלחת מאוד מבחינתו - עם שמיר, ולהמליך את פרס כראש-ממשלה, או לגרום כמו ידיו לממשלת-ליכוד צרה, אולי עם אריאל שרון במשרד-הביטחון.

לא בשננית. רבין זוכר היטב את "התרגיל המבריק" שלו של 1976. אז, מתוך חישובים פוליטיים פנימיים, עשה תרגיל שנראה "מבריק", והפיל את ממשלתו שלו. העילה היתה שטותית: הדתיים מחו על בואם של מטוסי-קרב מחו"ל אחרי כניסת-השבת. הוא שבר את הברית ההיס-טורית בין מיפלגת העבודה לדתיים. הוא לא חזר מאז לכס ראש-הממשלה.

לכן חזר השבוע רבין לקו סופר-ניצי. בוועדת-החוק-והביטחון הוא הביע את התנגדותו לצירופם של אכנס הניה ומוחמד מילחס, המגורשים, למישלחת הפלסטינית האמורה לדון עם ישראל על הבחירות בשטחים. הוא גם הבטיח לשבור את מריה-מיסים של בית-סאחור ו"ללמד אותם לקח". הוא "פיתג" לשמיר ולארנס, והותיר להם בלעדית את הדיאלוג עם הממשלה האמריקאית. הוא סימן להם שאינו מעוניין בפירוק הברית איתם, ושהוא עדיין נאמן לראש-הממשלה.

בכירים בליכוד טענו שהוא הבטיח שלא יתמוך בממ-שלה צרה בראשות המערך, שפרס כה עמל להקימה. הוא לא רוצה לעשות "תרגיל מבריק" מס' 2 לעצמו. הוא לא ייתן לממשלת-האחדות להתפרק כל-כך בקלות.

גידעון סער-סרצ'וסקי

בראיונות שהעניק שר-הביטחון יצחק רבין לעיתונאי סוף-השבוע ניתן היה לזהות את הקו החדש שלו: בריחה מההשוואות המחמיאות עם וינסטון צ'רצ'יל ושאול דה-גול, והתנגדות לכך ששמו יזוהה בלבדית כאחראי לתהליך השלום וסיכויי-הצלחתו.

האסטרטגיה היצאתית בימים אלו מלישכתו של רבין היא אסטרטגיה של המעט-ציפיות.

היא החלה כבר לאכזב עיתונאים ופרשנים רבים, בעיקר ממחנה-השלום, שכבר עטרו לרבין את כיתרי משיח-ה-ש-לום החדש, שיש לו, כביכול, מחויבות אישית כמעט בלתי-מוגבלת לתהליך-השלום.

למעשה כל זה מוגבל בערבון מוגבל מאוד. ניצחון כפול. רבין הוא קודם כל פוליטיקאי, ופולי-טיקאי מוכח מאוד, שלמד משווא מאז נפל מכס-ראש-הממשלה לפני 12 שנים.

בממשלת-האחדות-הלאומית צבר רבין עוצמה אדירה. הוא מקבל מיצחק שמיר גיבוי מוחלט לאוטונומיה המלאה שלו בענייני-הביטחון. הוא גם הצליח להוביל את שמיר וארנס צעד שמאלה, ולגרום לאימוץ "יוזמת-השלום" שלו על-ידי ממשלת-ישראל. הוא הצליח לדחוק לקרן-זווית את יריבו, שימעון פרס, שנותן יתרון-ראש המיפלגה רק בתואר.

כל המערך הפוליטי בישראל בנוי היום על ציר שמיר-רבין. שמיר ורבין הם השליטים היחידים בענייני מדיניות-החוץ-והביטחון של ישראל, תוך שהצליחו לדחוק הצידה את אריאל שרון ודודי לוי מימין, ואת פרס משמאל.

רבין לא יוותר על מעמד זה בקלות, כדי ללכת לעבר הבלתי-יודע.

כדי שתהיה לרבין מוטיבציה לפרק את ממשלת-האחדות, צריכים להתקיים שני תנאים.

● **תנאי מס' 1:** על רבין להיות בטוח, ברמה גבוהה של סבירות, שינצח בהתמודדות הפנימית במיפלגתו את שימעון פרס, מבלי שההתמודדות תגלוש לפסים שיגרמו נזק חמור בקלפי למיפלגה כולה.

פרס, למרות מצבו הקשה, אינו מתכוון להיות - והוא גם לא יהיה - טרף פוליטי קל. בתככים פנימי-מיפלגתיים, הוא אינו נופל מרבין, בלשון המעטה.

חזנית מובהקת - חזירת המטוס הסורי - כדי לעגל את התפריט השבועי, שאיפשר לי התעלה ממוסיקת-הרקע הצורמנית של ה-אינטיפאדה.

מדינה בלי הפסקה.

ביטחון

עומק אסטרטגי

אפשר למנוע הפתעות.

צריכים רק לכבוש את

לבנון. סוריה וירדן.

ב-28 במאי 1987 נחת הטייס-החובב הגר-מני מתיאס רוטס במטוס קל מדגם צ'סוה בלב הכיכר האדומה במוסקו, אחרי שחרר באין מפריע מבדע להגנה האווירית הסובייטית ר-טס לאורך מאות קילומטרים.

העולם כולו צחק, אך לא כן הסובייטים. תוך שעות הועפו מתפקידה כמה מבכירי המערכת הסובייטית, וביניהם שר-הביטחון והאלוף האחראי להגנה האווירית.

לא עפים. משהו כזה, בממדים מוקטנים, קרה השבוע בארץ. הטייס הסורי בסאם עאדל חדר לתחום האווירי של ישראל, טס בגובה נמוך במשך שבע דקות ונחת באין מפריע בשרה-תעופה אזרחי קטן ליד מגידו.

בישראל אין מתפוסים כל-כך מהר. שום ראשים לא נפלו. הרמטכ"ל מינה שני קצינים לחקור את הפרשה, אלה הציעו תיקונים לנהל-לים, ודנו גם ב-היבטים אישיים.

הישראלים יכלו להתנחם בכך שמעו יצא מתוק. עריקת הטייס הסורי חיוקה את המור-אל הלאומי בישראל ופגעה במוראל הסורי. העברת מטוס סובייטי - לא הדי חריש - ליד ישראל הועילה לחיל-האוויר.

אך העובדה נשארה על כנה: מטוס אויב יכול היה לחדור לשטח ישראל, לטוס בו ולנ-חות, מבלי שהופל ומבלי שנעשה ניסיון לירטו.

גבולות ביטחון. אין ספק שהטייס הסורי עשה טובה לישראל בכך שהצביע על הליקויים בהגנה האווירית. ליקויים אלה בוודאי יתוקנו.

אולם המיקרה הצביע על עובדה פשוטה: לא תיתכן כלל הגנה אווירית מוחלטת במשך 365 ימים ולילות בשנה, כשם שלא תיתכן עירנות טוטאלית בימי רגיעה.

כל צבא ערוך למלחמה, והדבר כולל הגי-נה אווירית על שטח המדינה מפני המטוסים ושאר אמצעי-הלהימה של האויב הפוטנציא-לי. אולם לא תיתכן הגנה מושלמת מפני ה-יוזמה של טייס יחיד, הפועל על דעת עצמו. יוזמה כזאת אינה יכולה להיקלט מראש על-ידי מערכת-המודיעין, וקשה לקבוע מראש גוהלים כיצד לטפל בה.

אולם הוכח במרחבים העצומים של ברית-המועצות הענקית, קל וחומר בשטח הועיר של ישראל.

הדבר מצביע על הגיון היסודי של כל הריבונות על "עומק אסטרטגי". גבולות-ביטחון. כאשר מדובר על מרחקים הנמדדים בפרקות ובשניות, כמה קילומטרים אינם מש-נים הרבה. ואם זה נכון לגבי מטוסים, הרי על אחת כמה וכמה לגבי טילים. עומק אסטרט-גי מחייב לפחות את כיבוש כל לבנון, סוריה וירדן.

אילו היה בסאם עאדל טייס סורי משתולל, שקיבל על עצמו משימת-התאבדות בהתקף של קנאות לאומית או דתית, יכול היה ל-הפציץ את טבריה או עפולה, לגרום למאות קורבנות.

שטחים או שלום. כל אחר יכול להסיק מפרשה זו את הלקח הרצוי לו, בהתאם להש-קפתו.

אולם כל אדם סביר יסיק לפחות מסקנה אחת: אין אמצעי היכול להבטיח לישראל ביטחון של ממש, מלבד השלום.

בטיסת היחיד שלו הטיל בסאם עאדל, בלי כוונה, אור חדש על השאלה הישראלית המרכזית: שטחים או שלום.